

**YUMURTA ÜRETİCİLERİ
MERKEZ BİRLİĞİ**

YUMURTA TAVUKÇULUĞU VERİLERİ

2011

Şubat 2012

Çetin Emeç Bulvarı 8. Cadde No: 4/6 Öveçler 06440 ANKARA
Tel: 0312.473 20 00 Faks: 0312.473 20 61
www.yum-bir.org / bilgi@yum-bir.org

Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (YUM-BİR)

YUM-BİR, Yumurta üreticileri tarafından 2006 yılında, 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu hükümlerine göre, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının onayı ile kurulmuş, Türk Yumurta Sektörünün sorunlarına çözüm aramak ve üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak amacıyla çalışan bir üretici örgütüdür. Bünyesinde yumurta üretiminin yoğun olduğu il/ilçe'lerde kurulmuş 13 Birlik ve 500 civarında üyesi bulunmaktadır. Bunlar, Afyonkarahisar, Çorum, İzmir, Karaman, Kayseri, Konya, Bandırma, Başmakçı, Tavşanlı, Manisa, Bolu, Balıkesir Yumurta Üretici Birlikleridir. Tüm üyeleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına kayıtlı olup, Bakanlığın, belirlediği şartlarda gıda ve yem güvenliğini gözeterek üretim yapmaktadır.

YUM-BİR, bir üretici örgüt olarak, sağlıklı sürülerden sağlık yumurta üretilmesi yönünde çaba sarf eder; üyelerinin rekabet gücünün ve refahının artırılmasını, işletmelerde verimliliğin, yükseltilmesini esas alır.

YUM-BİR, yumurtanın besleyici değerini topluma anlatılması ve yumurta tüketiminin artırılması yönünde basın ve sosyal medya aracılığı ile tanıtım faaliyetleri yürütür.

YUM-BİR, yumurta sektörünü Ulusal ve Uluslararası platformlarda temsil eder, sektörde düşünce ve hareket birliği oluşturmayı hedefler.

SUNUŞ

Yumurta üreticileri, son beş yılda, sektörde düşünce ve hareket birlikteliğini önemli ölçüde sağlayarak, büyümeye ve üretim kalitesini artırma-ya devam etmektedir. Türk Yumurta sektörü çok sayıda modern üretim tesisi, bilgi birikimi ve örgütlü yapısı ile gelişimini hızla sürdürmektedir. Sektör son 5 yılda yaklaşık %52 büyümüş, üretim, tüketim ve ihracat artmıştır. Bu gelişimin devam etmesi için, sektörde yaşanan güncel teknolojik ve bilimsel gelişmelerin yakından takibi kadar, doğru verilerin de bilinmesine ihtiyaç vardır. Karlı bir üretim ancak, büyüme ve pazarlama stratejilerinin doğru belirlenmesi ile mümkündür.

Bu düşünceden hareketle Yumurta Üreticileri Merkez Birliği olarak 2008 yılından bu yana **Yumurta Tavukçuluğu Verileri**'ni her yıl yayınlanmaktayız. Kitapçıkta; Türkiye kanatlı varlığı, yumurta üretimi, tüketimi, ithalat, ihracat değerleri, yem ve yumurta fiyatlarının yanı sıra, Dünya ve bazı ülkelere ilişkin istatistiklere de yer verilmiştir. Kitapçığımız, Dünya Tarım ve Gıda Teşkilatı (FAO), Trade Center, TÜİK, Uluslararası Yumurta Komisyonu(IEC), Türkiye Yem Sanayicileri Birliği ve Yum-Bir kaynaklarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Kitapçıkta aynı konuda birbirinden farklı verilere bulabilirsiniz. Bu farklılık kaynakların farklı olmasından ileri gelmektedir.

Kitapçıkta verilerin üreticilere ve sektör paydaşlarına faydalı olmasını dileriz.

Derya Pala
Başkan

Yumurta Sektöründe, 2011 Yılı Böyle Geçti...

Hayat tek boyutlu değildir. Bir taraftan tedirgin edici şeyler yaşarken, diğer taraftan güzellikleri ve yenilikleri yaşamak mümkündür. Biz üreticilerde yumurta sektöründe benzer şeyleri yaşadık. Yüksek maliyetler ve düşük yumurta fiyatları ile girdiğimiz 2011 yılını ümit var olarak bitirdik. Bu kısa yazıda, 2011 yılını nasıl geçirdiğimizi bazı veriler ışığında sizlere özetlemek istiyorum.

Türk Yumurta sektörü çok sayıda modern üretim tesisi ve bilgi birikimi ile dünya yumurta üretiminde onuncu sırada yer almaktadır.

Yumurta sektörü, 60 milyon civarındaki yumurtacı tavuk varlığı ve yıllık 14 milyar âdete ulaşan yumurta üretimi ile yaklaşık 2,5 milyar ciroya sahiptir. Hali hazırda 100 bin civarında kişiye direkt ve dolaylı olarak istihdam sağlamaktadır. Öte yandan çok önemli bir hayvansal protein kaynağı olan yumurtayı üreterek, 74 milyon Türk insanının sağlıklı beslenmesine katkı vermekte ve ihracatını her yıl artırmaktadır.

Yılın ilk yarısındaki ekonomik olumsuzluklara rağmen 2011 yılında yumurta sektörü büyümeye devam etmiştir. Yum-Bir verilerine göre 2010 yılında 12,8 milyar adet olan yumurta üretimi %9.76 büyüyerek 14 milyar adet olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ise yumurta sektörü 2011 yılında %9 büyümüştür.

Türkiye Yem Sanayicileri Birliği verilerine göre, Ocak 2011 de 740 TL/Ton olan yumurta yemi, yılın ortalarında 850 TL/Ton'a kadar yükselmiş, yılın son çeyreğinde ise bir miktar azalarak, yıl ortalaması 807 TL/ Ton olarak gerçekleşmiştir.

2011 yılında en olumlu gelişme ise yumurta ihracatında sağlanmıştır. 2010 yılında 156 milyon dolar olan **ihracat, % 83 Artarak 286 milyon dolara yükselmiş ve bir rekora imza atılmıştır.** Başka bir ifade ile 3,5 milyar adet yumurta ihracatı gerçekleşmiştir. Bu miktar toplam yumurta üretimimizin yaklaşık %25'ine tekabül etmektedir.

2011 yılında damızlık amaçlı 548 Bin adet anne/baba hattı (Parent stok) civiv ithalatı gerçekleştirilmiş ve 44.7 milyon adet civiv üretilmişti. Bu rakam aynı zamanda yumurta üretimine sokulan yumurtacı tavuk materyalini ifade etmektedir. **Yumurta üretim çiftlikleri bir taraftan üretim kapasitesini artırırken, diğer taraftan alt yapısını modernize etmeye 2011 yılında da devam etmiştir. Ancak, yumurtanın pazarlanması, markalaşma, yumurtalı ürün geliştirme, konularında ki gelişmeler yetersiz kalmıştır. 2009 yılının son ayla-**

rından itibaren yem maliyetlerinin artması, plansız büyüme, yumurta fiyatlarının iç ve dış pazarda düşmesi ve köy yumurtası üretimindeki artışlar sektörü 2010 yılında krizin eşiğine getirmiştir. Tüketim ve ihracat artışına rağmen, yumurta sektörü 2010 yılında yaklaşık %15 oranında zarar etmiş ve sektördeki **“yüksek maliyet/düşük yumurta fiyatı” sıkıntısı 2011 yılının Temmuz ayına kadar sürmüştür.** 2011 yılında da girdi fiyatlarındaki yükseliş devam etmiştir. Bu yükseliş özellikle dışa bağımlı olduğumuz, damızlık, yem, aşı ve ilaç fiyatlarında döviz de ki artışa da bağlı olarakta daha belirgin olmuştur.

2011 yılının ilk yarısında yumurtanın satış fiyatı, maliyetlerin 3-4 Krş altında seyretmiştir. Yılın ikinci yarısında ise tersi bir seyirle, yem fiyatları bir miktar düşerken, yumurta fiyatları tedricen yükselmiştir. Yılsonu itibarıyla yumurta maliyeti ortalama 15,5 Krş/adet, yumurta satış ortalaması ise 16 Krş/Adet olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler ışığında sektörün 2011 yılını %3-4 oranında bir karla kapattığını söyleyebiliriz.

Bu yıl bir başka önemli gelişmede mevzuat konusunda yaşanmıştır. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu yürürlüğe girdi, böylece AB Gıda mevzuatına uyum sürecinde bir aşama daha geçilmiş oldu. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 5996 Sayılı Kanun kapsamında yumurta sektörünü yakından ilgilendiren yönetmelikleri aralık ayı içinde birbiri ardına yayınladı. Hastalıklarla mücadelede, yem üretim ve arzına, kanatlı refahına, kadar çok sayıda yönetmelik uygulamaya girdi.

Her ne kadar yönetmeliklerin bazı hükümleri, için geçiş süreci olsa da, üretimden-tüketime yumurta sektörü yeni bir evreye girmiştir. **Üreticiler yeni dönemde, geleneksel kafes sistemlerini, alternatif kafes modelleri ile değiştirmek ve yem hijyeni ile kanatlı sağlığına her zamankinden daha fazla özen göstermek zorunda kalacaktır.** Bu yenileşme sürecinde bir taraftan üretim standartları ve ürün kalitesi artarken, diğer taraftan maliyetler yükselecektir. Öte yandan ekonomik ve diğer nedenlerle üreticilerin yeni mevzuatlara uyumu gecikirse, yumurta üretiminin düşmesi ve fiyatların yükselmesi beklenebilir.

Ekonomik sıkıntıların yanında 2011 yılında, bizleri en çok mutlu eden en önemli bir olayda, Yum-Bir katkılarıyla sektörde düşünce ve hareket birliğinin artmasıdır.

2012 yılında tavuklarınızın yumurtlamaya devam etmesi dileklerimizle...

Dr. Hüseyin Sungur
Yum-Bir Genel sekreteri

Dünya Yumurta Üretimi (2010)**Yumurta Üretimi (ton)**

Dünya	63.575.115
Afrika	2.668.482
Asya	37.488.180
Avrupa	10.471.844
Amerika	12.692.856
Okyanusya	253.753

Kaynak: <http://faostat.fao.org/Ocak 2012>

Dünya Yumurta Üretiminde İlk 11 Ülke (2010)

Sıra	Ülkeler	Üretim (000 ton)	Üretimdeki payı(%)
	Dünya	63.575.115	100
1	Çin	23.827.390	37,48
2	ABD	12.692.856	19,97
3	Hindistan	3.414.000	5,37
4	Meksika	2.381.380	3,75
5	Japonya	2.515.000	3,96
6	Rusya	2.260.600	3,56
7	Brezilya	1.948.000	3,06
8	Endonezya	1.117.800	1,76
9	Ukrayna	973.900	1,53
10	Fransa	946.600	1,49
11	Türkiye	740.024	1,16

Kaynak: FAO (Ocak 2012-Resmi, yarı resmi ya da hesaplanmış verilerdir.)

Dünya Yumurta Üretimi Sıralamasındaki Değişim

Sıra	1990	2000	2010
1	Çin	Çin	Çin
2	Rusya	ABD	ABD
3	ABD	Japonya	Hindistan
4	Japonya	Hindistan	Japonya
5	Brezilya	Rusya	Meksika
6	Hindistan	Meksika	Rusya
7	Meksika	Brezilya	Endonezya
8	Almanya	Fransa	Fransa
9	Fransa	Almanya	Ukrayna
10	İspanya	Türkiye	Türkiye
11	İtalya	İtalya	İspanya
12	Hollanda	Hollanda	İran
13	İngiltere	İspanya	İtalya
14	Tayland	Endonezya	Almanya
15	Polonya	İran	Hollanda

Kaynak:2011 WATT Executive Guide to World Poultry Trends

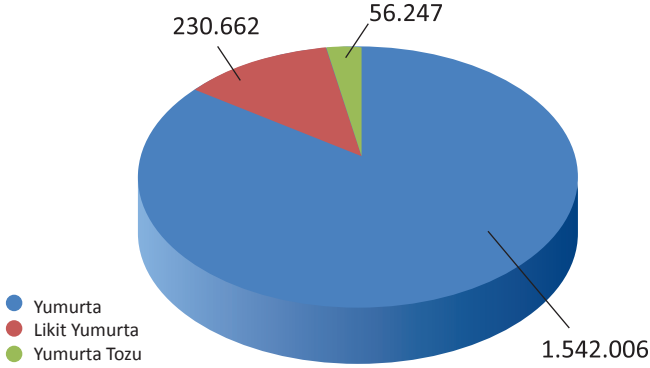

Seçilmiş Ülkelerde Yumurta Tüketimi (Kg/Kişi//Yıl)				
	Ülke	2007	Ülke	2007
1	Brunei	20,99	Kanada	10,98
2	Danimarka	19,61	Norveç	10,71
3	Hollanda	17,94	İsviçre	10,50
4	Çin	17,41	Arjantin	10,35
5	Macaristan	15,79	Kore	10,34
6	İspanya	14,89	İngiltere	10,27
7	Fransa	14,70	İsrail	9,54
8	Ukrayna	14,57	Türkiye	9,08
9	ABD	14,29	B.A.E	8,75
10	Rusya	14,28	Yunanistan	8,74
11	Avusturya	13,93	İran	7,96
12	Belarus	13,04	Brezilya	7,48
13	Almanya	12,02	Tunus	7,48
14	İtalya	11,62	Kazakistan	7,32
15	Polonya	11,55	Türkmenistan	6,32
16	Uruguay	11,39	Avustralya	6,28
17	Bulgaristan	11,20	Azerbaycan	5,43
18	İsveç	11,17	Gürcistan	5,06

Kaynak: <http://faostat.fao.org/site/610/DesktopDefault.aspx?PageID=610#ancor-Ocak 2012>

Dünya Yumurta ve Yumurta Ürünleri İthalatı - 2010 (Ton)

Kaynak: International Trade Center

Türkiye Yumurta Sarısı Tozu İthalatı (000 \$)

GTİP: 0408-11					
Dünya	284	216	391	190	326
Arjantin	0	0	86	113	152
Almanya	0	4	0	0	90
Fransa	65	81	83	70	50
İtalya	142	77	43	7	14
İsveç	0	0	0	0	11
Ukrayna	0	0	167	0	8
Belçika	20	27	0	0	0
Bulgaristan	8	0	0	0	0
Hollanda	4	2	12	0	0
Hindistan	1	0	0	0	0
İspanya	1	0	0	0	0
ABD	41	24	1	0	0

Kaynak: COMTRADE istatistikleri

Yumurta İthal Eden Komşu ve Yakın Ülkeler (000\$)

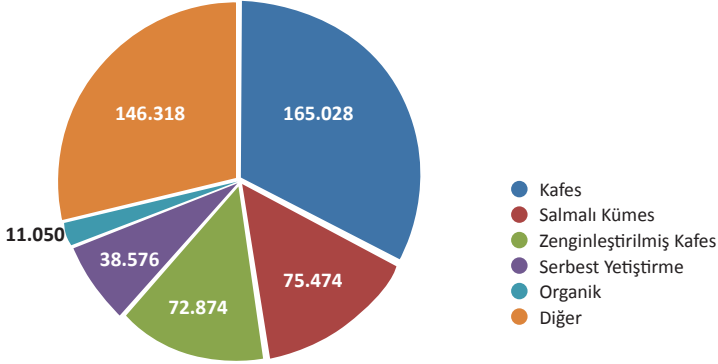
Ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Dünya	1756902	2244344	2762257	2904698	2991006
Rusya	38.471	60.105	62.314	70.995	100686
Gürcistan	4.175	3.000	2.603	2.550	1.283
Irak	28.039	69.143	106.060	103.955	149.556
Umman	15.580	14.485	22.550	25.331	2.991.006
İsrail	4.450	7.996	8.356	2.905	11.433
Azerbaycan	5.860	6.429	3.779	4.220	6252
Suriye	83	135	1.924	13.678	37.237
B. A.E	28.563	41.443	58.594	46.627	39374
Tacikistan	7.215	605	5.560	3385	1.510
Türkmenistan	89	38	844	239	4
Tunus	863	1.213	909	655	908
Bosna-Hersek	2.648	2.826	1.294	2.550	1,939
Kuveyt			12.453	23.380	12.354

Kaynak: International Trade Center

AB (27) Yumurtacı Tavuk Sayısı - 2010
(000 Adet)

Ülkeler Bazında Azerbaycan'ın Yumurta İthalatı

İhracatçı Ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Dünya	5860	6429	3779	4220	6256
Türkiye	4275	4339	3306	3928	5323
Bulgaristan	0	0	0	0	462
İran	371	1815	382	292	330
Hollanda	1049	266	77	0	120
Ukrayna	0	0	0	0	22
Belçika	0	0	15	0	0
Rusya Federasyonu	166	9	0	0	0

Kaynak: Comtrade İstatistikleri

Hollanda Yumurta Tozu İthalatı (000 \$)

Gtip: 0408 Kuş ve Kümes hayvanlarının Kabuksuz Yumurtaları ve yumurta sarıları
(Taze,Kurutulmuş ve diğerleri)

İhracatçı Ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Dünya	16,762	19,542	18,869	25,921	29,999
İspanya	0	62	0	5,275	10,907
Almanya	6,086	8,389	10,009	8,294	6,707
Polonya	41	578	682	1,869	3,395
Belçika	3,902	4,234	2,137	2,515	2,839
Danimarka	793	1,791	2,250	2,634	1,848
Fransa	1,814	1,545	1,695	2,278	1,815
ABD	363	228	710	1,306	1,162
İtalya	141	0	55	449	537
Romanya	0	0	0	133	262
İngiltere	3,283	2,092	119	480	98
Arjantin	36	239	461	126	92
Hırvatistan	19	141	0	0	90
Çin	0	0	31	0	67
Hindistan	244	155	607	299	51
Yeni Zelanda	0	0	0	0	50
Çek Cumhuriyeti	0	0	0	33	37
Meksika	0	0	0	0	23
Kanada	13	36	19	11	19

Kaynak: Comtrade istatistikleri

Yumurta Sarısı İhracatı Yapan Ülkeler(000\$) Gtip: 0408.11.81

İhracatçı Ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Dünya	67.06	72.618	103.842	84.740	93.499
Ukrayna	0	0	249	1.565	20.268
ABD	10.480	17.093	21.338	23.33	18.836
Fransa	9.355	11.830	5.695	12.787	13.441
Hollanda	7.326	8.367	16.753	12.280	9.690
Belçika	9.818	7.446	6.428	5.882	4.330
Arjantin	3.792	5.081	7.752	4.110	4.219
Hindistan	5.934	3.601	7.669	3.979	4.215
Almanya	4.754	4.600	5.162	5.381	4.044
Çin	3.030	3.258	4.063	3.824	3.540
İtalya	1.213	1.138	2.446	2.765	2.263
Kanada	6.957	4.273	6.16	2.142	2.237
Polonya	126	942	3.051	1.881	2.101
Avusturya	1.099	932	929	945	1.208
İspanya	1.051	895	1.119	1.032	1.015
İsveç	249	413	696	378	392
Slovakya	0	0	0	279	266
Avrupa	246	47	97	424	63
Mısır			0	34	196
Büyük Britanya	239	165	111	131	180
Leonya	49	4	1	1	159
Estonya	178	208	504	437	116
Çek Cumhuriyeti	177	143	113	83	87
Japonya	112	17	22	151	72
İrlanda	13	5	17	0	68
Yunanistan	24	77	120	53	58
Bulgaristan	0	827	1.871	196	55
Arnavutluk	0	0	0	0	17
Hırvatistan	103	0	62	0	16
Yeni Zelanda	6	5	12	17	15
Macaristan	162	0	0	0	13
Peru	47	15	53	1	11
Kolombiya	0	0	46	5	10
İsviçre	1	53	5	104	9

Kaynak: Comtrade istatistikleri

Ülkeler Bazında Tunus Yumurta ithalatı (000\$)					
Ülke	2005	2006	2007	2008	2009
Dünya	1147	863	1213	909	655
Danimarka	1107	769	1108	608	625
Fransa	39	8	28	12	30
Arjantin	0	0	77	29	0
Belçika	0	86	0	0	0
İtalya	2	0	0	0	0
Ukrayna	0	0	0	260	0

Kaynak: Comtrade İstatistikleri

Ülke Bazında Rusya Federasyonu Yumurta İthalatı (000\$)					
İhracatçı Ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Dünya	38.471	60.105	62.314	70.950	100.686
Hollanda	9.008	22.429	25.358	28.591	47.327
Almanya	11.157	11.562	14.893	17.321	17.135
ABD	1.390	10.680	9.485	10.874	10.207
Kanada	2.245	2.448	2.575	3.114	4.621
Ukrayna	2.266	7.646	7.719	6.136	4.571
Macaristan	7.437	1.367	13	450	4.486
İspanya	2.716	2.503	101	1.309	3.914
Çek Cumhuriyeti	0	0	0	350	3.171
Fransa	78	841	1.545	2.136	2.510
İngiltere	32	0	0	0	1.363
Polonya	0	0	4	0	756
İsveç	418	0	83	358	669
Belçika	426	183	277	355	106
Finlandiya	0	0	0	0	32
Danimarka	1.277	446	261	0	0
Kazakistan	22	0	0	0	0

Kaynak: Comtrade istatistikleri

Ülke Bazında BAE Yumurta İthalatı (000\$)				
ÜLKELER	2005	2006	2007	2008
Dünya	27.032		41.443	58.594
Brezilya	0		7.239	26.551
Hollanda	259		8.124	15.168
Umman	26		0	6.307
ABD	228		4.326	3.803
Almanya	2.255		2.926	3.078
Suudi Arabistan	3.445		9.986	1,76
Hindistan	16.858		7.415	726
Türkiye	0		0	294
Ürdün	19		0	293
Avustralya	0		68	175
Fransa	106		356	107
Arjantin	0		65	106
Danimarka	4		525	64
Kenya	0		0	44
Çin	12		127	41
Hong Kong	0		0	40
Yeni Zelanda	0		0	25
Belçika	0		11	5
İran	349		2	4
Tayvan	0		0	2

Kaynak: COMTRADE istatistikleri

Ülke Bazında Ukrayna Yumurta İhracatı (000\$)

İhracatçı ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Dünya	2,84	22,702	20,224	42,344	28,233
Irak	0	23	61	20,53	9,924
Suriye	0	6,532	1,267	7,62	5,723
Rusya Federasyonu	2,191	7,594	7,811	6,098	4,582
Kazakistan	134	6,764	9,636	5,784	3,334
Moldova	4	7	386	1,254	1,46
Liberya	0	0	0	0	1220
BAE	0	0	0	328	846
Gürcistan	511	1,616	998	190	371
Ürdün	0	0	0	0	328
Sierra Leone	0	0	0	0	232
Angola	0	0	0	0	100
Sırbistan	0	0	0	0	24
Kong0	0	0	0	0	21
Azerbaycan	0	0	0	0	21
Türkiye	0	160	49	533	13
Panama	0	0	1	1	6
Yeni Zelanda	0	0	0	2	5
Singapur	0	0	4	2	5
Almanya	0	0	0	0	2
Malta	0	0	1	1	2
Kıbrıs	0	0	1	0	1
Yunanistan	0	0	1	0	1
Hong Kong	0	0	0	0	1
Norveç	0	0	0	0	1
İngiltere	0	0	1	1	1
ABD	0	0	0	0	1

Kaynak: Comtrade İstatistikleri

Ülke bazında Irak yumurta ithalatı (000 \$)

İhracatçı Ülke	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam	28002	69143	175673	128726	155210
Türkiye	12670	55596	95511	96429	108672
Ürdün	751	1525	5082	7355	13259
Ukrayna	0	23	61	20530	9924
Hollanda	1632	3	750	382	8382
Lübnan	663	4150	3160	2913	3056
İran	10448				2587
Bulgaristan	0	0	0	0	2156
Belçika	913	0	0	0	2104
Çek Cumhuriyeti	0	0	0	0	1699
Polonya	0	0	0	0	1084
Macaristan	0	0	0	0	735
Romanya	0	0	0	0	719
İtalya	0	0	0	0	370
Fransa	343	0	0	0	245
Moldova	0	143	0	0	145
Umman	0	59	0	0	53

Kaynak: Comtrade İstatistikleri

Türlerine Göre Türkiye Kümes Hayvanları Sayısı

	Yumurta Tavuğu	Et tavuğu	Hindi	Kaz	Ördek
1991	50 826 656	88 379 548	3 132 676	1 599 831	1 112 015
1992	52 224 952	100 305 100	3 332 794	1 752 495	1 154 743
1993	58 179 047	120 080 935	3 340 241	1 687 596	1 171 961
1994	57 842 034	125 842 269	3 441 995	1 719 833	1 186 891
1995	57 324 654	71 689 773	3 291 000	1 745 163	1 199 925
1996	53 883 070	99 073 900	3 063 540	1 641 915	1 093 860
1997	61 401 783	104 870 702	5 327 501	1 794 610	1 828 792
1998	69 722 271	167 275 380	3 805 345	1 771 327	1 339 468
1999	71 885 207	167 862 730	3 762 516	1 670 916	1 294 824
2000	64 709 040	193 459 280	3 681 558	1 496 604	1 104 176
2001	55 675 750	161 899 442	3 254 018	1 397 560	913 748
2002	57 139 257	188 637 066	3 092 408	1 400 136	832 091
2003	60 399 520	217 133 076	3 994 093	1 336 775	810 910
2004	58 774 172	238 101 895	3 902 346	1 250 634	770 436
2005	60 275 674	257 221 440	3 697 103	1 066 581	656 409
2006	58 698 485	286 121 360	3 226 941	830 081	525 250
2007	64 286 383	205 082 159	2 675 407	1 022 711	481 829
2008	63 364 818	180 915 558	3 230 318	1 062 887	470 158
2009	66 500 461	163 468 942	2 755 349	944 731	412 723
2010*	70 933 660	163 984 725	2 942 170	715 555	396 851

Kaynak: TÜİK - *2010 Yılı bilgileri geçicidir.

Yıllar İtibarıyla Parent Stok İthalatına Bağlı Olarak Hesaplanmış Cıvciv ve Yumurta Üretimi (adet)									
Yıllar	Parent stok Girişi			Üretilen Cıvciv			Yumurta Üretimi		
	Beyaz	Kahverengi	Beyaz+Kahv	Beyaz	Kahverengi	Beyaz+Kahv	Beyaz	Kahverengi	Beyaz+Kahv
2005	256.466	148.584	405.050	22.931.021	10.750.092	33.681.113	5.466.014.979	2.931.179.643	8.397.194.622
2006	280.982	159.180	440.162	21.966.017	12.443.231	34.409.248	5.697.950.780	2.703.441.151	8.401.391.931
2007	290.872	78.460	369.332	24.758.853	11.465.759	36.224.612	7.025.414.742	3.489.598.739	10.515.013.481
2008	285.615	192.117	477.732	26.785.140	8.925.962	35.711.102	8.108.146.543	3.150.321.192	11.258.467.735
2009	310.144	168.736	478.880	26.606.966	13.212.583	39.819.549	8.994.941.313	2.925.266.604	11.920.207.916
2010	479.256	176.520	655.776	29.283.172	18.550.563	47.833.735	8.539.849.959	4.196.958.514	12.736.808.473
2011	435.731	112.844	548.575	41.836.840	13.656.891	55.025.732	8.928.038.720	5.025.985.514	13.980.431.675
2012*					9.765.480	44.634.259	11.408.090.650	4.042.728.594	15.450.819.244

Kaynak: Yum-Bir/* tahmin

Yumurta Üretimine Bağlı Olarak Hesaplanmış Ticari Yumurtacı Tavuk Sayısı

Hafta	Beyaz			Kahve			Genel		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
1	39.374.846	42.632.080	41.239.384	14.225.479	16.969.626	23.544.314	53.600.325	59.601.706	64.783.699
2	39.886.453	42.695.484	41.295.432	14.408.298	17.074.524	23.656.476	54.294.751	59.770.007	64.951.909
3	40.405.402	42.753.663	41.348.821	14.593.740	17.171.853	23.774.488	54.999.142	59.925.516	65.123.309
4	40.959.093	42.833.820	41.427.767	14.774.601	17.331.032	23.893.757	55.733.694	60.164.852	65.321.524
5	41.488.763	42.800.328	41.510.019	14.961.273	17.484.743	23.998.724	56.450.036	60.285.071	65.508.744
6	41.686.090	42.807.143	41.526.823	14.969.308	17.611.272	24.147.764	56.655.398	60.418.414	65.674.587
7	41.882.488	42.801.003	41.549.688	14.990.852	17.765.032	24.324.666	56.873.339	60.566.036	65.874.355
8	42.065.640	42.787.572	41.579.223	14.997.383	17.907.599	24.525.176	57.063.023	60.695.170	66.104.399
9	42.252.487	42.793.047	41.591.926	15.010.790	18.016.911	24.733.620	57.263.277	60.809.958	66.325.546
10	42.356.392	42.734.994	41.565.734	14.939.191	18.100.831	24.902.828	57.295.583	60.835.825	66.468.562
11	42.440.627	42.690.916	41.535.972	14.859.836	18.197.820	25.066.609	57.300.463	60.888.736	66.602.581
12	42.505.022	42.644.562	41.501.248	14.773.893	18.290.700	25.213.085	57.278.915	60.935.262	66.714.333
13	42.526.579	42.581.692	41.446.461	14.748.474	18.379.640	25.292.139	57.275.053	60.961.332	66.738.600
14	42.502.815	42.453.441	41.413.514	14.722.584	18.450.637	25.320.057	57.225.399	60.904.078	66.733.572
15	42.482.065	42.291.484	41.354.094	14.708.833	18.512.229	25.333.469	57.190.898	60.803.713	66.687.563
16	42.448.297	42.132.150	41.297.861	14.693.635	18.580.561	25.340.839	57.141.933	60.712.711	66.638.700
17	42.405.899	41.983.224	41.220.135	14.670.075	18.619.439	25.350.835	57.075.974	60.602.663	66.570.969
18	42.268.051	41.779.732	41.180.840	14.638.542	18.656.847	25.364.555	56.906.593	60.436.580	66.545.395
19	42.168.928	41.511.201	41.218.924	14.595.051	18.769.329	25.410.501	56.763.979	60.280.529	66.629.425
20	42.075.042	41.264.573	41.334.532	14.560.310	18.899.322	25.476.774	56.635.352	60.163.895	66.811.306
21	41.991.179	40.989.466	41.478.113	14.488.179	19.006.758	25.530.092	56.479.358	59.996.223	67.008.205
22	41.903.105	40.730.300	41.590.642	14.395.779	19.123.867	25.598.384	56.298.884	59.854.167	67.189.026
23	41.770.931	40.524.975	41.717.518	14.340.467	19.252.923	25.626.959	56.111.397	59.777.899	67.344.477
24	41.694.511	40.431.018	41.903.757	14.304.235	19.412.075	25.661.949	55.998.746	59.843.094	67.565.706
25	41.621.464	40.386.903	42.089.117	14.278.000	19.591.025	25.696.564	55.899.465	59.977.928	67.785.681
26	41.550.275	40.356.798	42.305.621	14.369.636	19.792.115	25.789.584	55.919.911	60.148.913	68.095.205
27	41.397.419	40.406.544	42.664.403	14.513.020	20.019.160	25.824.736	55.910.439	60.425.705	68.489.139

	Beyaz			Kahve			Genel		
Hafta	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
28	41.301.364	40.379.273	43.054.012	14.671.576	20.261.089	25.795.311	55.972.940	60.640.362	68.849.324
29	41.203.103	40.343.335	43.463.454	14.834.878	20.503.857	25.747.425	56.037.981	60.847.192	69.210.879
30	41.143.938	40.303.928	43.923.068	15.003.347	20.777.668	25.730.562	56.147.286	61.081.596	69.653.629
31	41.165.483	40.284.490	44.379.082	15.093.999	21.035.110	25.661.228	56.259.482	61.319.600	70.040.310
32	41.176.577	40.204.451	44.711.302	15.156.544	21.212.618	25.525.652	56.333.121	61.417.069	70.236.954
33	41.197.041	40.225.182	45.070.348	15.209.039	21.399.699	25.470.638	56.406.080	61.624.881	70.540.985
34	41.262.922	40.281.574	45.432.764	15.258.169	21.563.743	25.413.148	56.521.092	61.845.317	70.845.912
35	41.308.481	40.347.988	45.801.990	15.313.446	21.681.936	25.310.631	56.621.927	62.029.924	71.112.620
36	41.219.336	40.312.875	46.129.948	15.314.984	21.723.277	25.184.802	56.534.320	62.036.153	71.314.750
37	41.233.262	40.304.285	46.555.536	15.329.465	21.780.133	25.089.915	56.562.727	62.084.418	71.645.450
38	41.236.750	40.286.400	46.981.837	15.339.403	21.834.160	25.007.479	56.576.152	62.120.559	71.989.316
39	41.291.150	40.289.711	47.418.594	15.335.693	21.880.604	24.932.927	56.626.843	62.170.315	72.351.520
40	41.340.460	40.302.854	47.796.960	15.336.645	21.945.755	24.916.295	56.677.105	62.248.609	72.713.255
41	41.459.525	40.368.517	48.197.617	15.398.461	22.055.387	24.930.274	56.857.986	62.423.904	73.127.892
42	41.587.769	40.443.158	48.580.369	15.471.809	22.181.119	24.965.265	57.059.578	62.624.277	73.545.634
43	41.710.138	40.511.105	48.987.374	15.547.543	22.305.483	24.988.913	57.257.682	62.816.588	73.976.287
44	41.771.341	40.582.314	49.380.055	15.644.117	22.438.498	25.017.872	57.415.459	63.020.812	74.397.927
45	41.872.749	40.662.899	49.731.453	15.763.454	22.565.507	25.043.077	57.636.203	63.228.405	74.774.530
46	41.975.664	40.752.015	50.095.030	15.891.746	22.699.825	25.073.779	57.867.410	63.451.841	75.168.809
47	42.077.243	40.853.505	50.426.012	16.044.646	22.827.598	25.099.054	58.121.889	63.681.103	75.525.066
48	42.190.773	40.979.475	50.761.538	16.210.320	22.973.086	25.103.570	58.401.092	63.952.562	75.865.108
49	42.279.671	41.035.353	51.054.982	16.372.039	23.101.680	25.103.060	58.651.709	64.137.033	76.158.042
50	42.382.044	41.093.398	51.362.847	16.539.836	23.227.251	25.104.537	58.921.880	64.320.649	76.467.384
51	42.467.842	41.139.090	51.653.340	16.691.734	23.337.066	25.104.524	59.159.576	64.476.156	76.757.864
52	42.571.079	41.186.950	51.957.617	16.831.383	23.451.806	25.090.555	59.402.462	64.638.756	77.048.172

Kaynak: Yum-Bir

Türkiye Yumurta Üretiminin Seyri**				
Yıl	Üretim (Milyon Adet)	Nüfus (000)	Kişi Başına Üretim (Adet)	2000 Üretim=100
2000*	7.245	67.803	106	100,0
2001*	8.194	68.838	116	109,4
2002*	7.809	69.770	112	105,7
2003*	9.192	70.692	130	122,6
2004*	7.819	71.610	109	102,8
2005*	8.397	72.520	115	108,5
2006	8.401	73.423	114	107,5
2007	10.515	70.587	149	140,6
2008	11.258	71.517	157	148,1
2009	11.920	72.561	164	164,5
2010	12.737	73.223	174	175,8
2011	13.980	74.224	188	193,0

Kaynak: Yum-Bir /* Besd-Bir **Köy yumurtası dâhil edilmemiştir.

Tavuk Yumurtası Miktarları (000) ve Değişim Oranlar(%)			
Aylar	2010	2011	Bir önceki yılın aynı ayına göre değ.
Ocak	965.383	1.091.408	13,1
Şubat	907.046	1.042.380	14,9
Mart	960.178	1.102.068	14,8
Nisan	936.929	1.042.685	11,3
Mayıs	945.111	1.044.919	10,6
Haziran	926.769	1.021.721	10,2
Temmuz	962.701	1.046.104	8,7
Ağustos	993.540	1.073.837	8,1
Eylül	1.017.014	1.086.500	6,8
Ekim	1.070.401	1.140.547	6,6
Kasım	1.064.839	1.102.453	3,5
Aralık	1.090.486	1.131.544	3,8
Ortalama	11.840.396	12.954.686	9,4

Kaynak: TÜİK

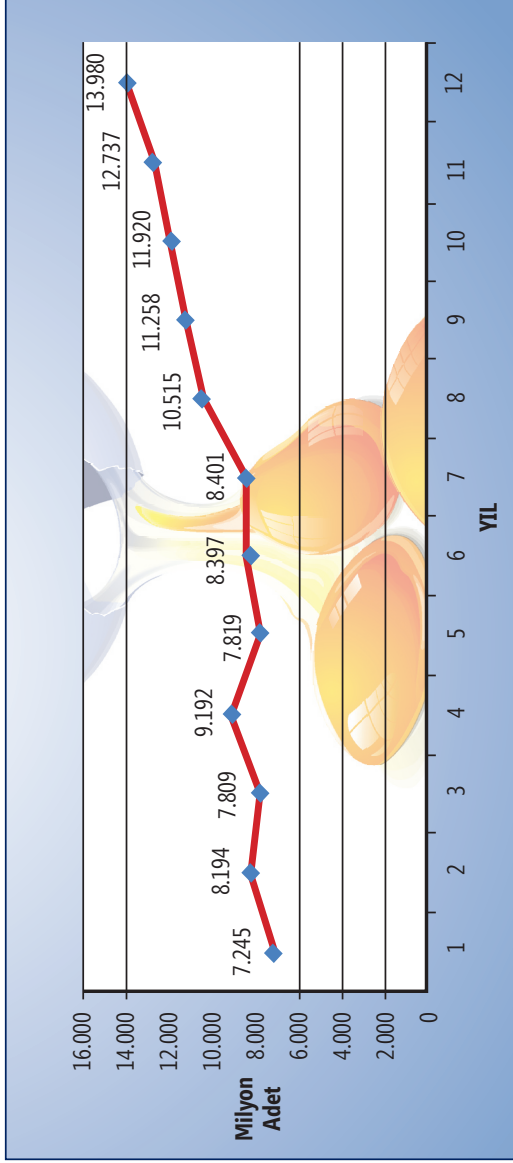

Türkiye Yumurtacı Tavuk varlığı (20101)	
İl	Yumurtacı Tavuk sayısı
Erzurum	181.475
Erzincan	290.300
Bayburt	40.485
Ağrı	216.826
Kars	144.650
Iğdır	121.330
Ardahan	110.092
Malatya	191.200
Elazığ	361.679
Bingöl	118.605
Tunceli	26.363
Van	338.950
Muş	326.990
Bitlis	110.677
Hakkari	77.100
Gaziantep	532.525
Adıyaman	229.350
Kilis	84.500
Şanlıurfa	709.347
Diyarbakır	374.683
Mardin	247.093
Batman	143.600
Şırnak	65.317
Siirt	83.600
İstanbul	983.526
Tekirdağ	471.875
Edirne	211.227
Kırklareli	296.086
Balıkesir	5.334.806
Çanakkale	240.411
İzmir	3.531.263
Aydın	673.642
Denizli	1.715.344
Muğla	879.923
Manisa	5.324.684
Afyon	9.382.179
Kütahya	555.596
Uşak	185.682
Bursa	1.933.380
Eskişehir	1.009.915
Bilecik	133.795

Kocaeli	392.855
Sakarya	810.345
Düzce	366.200
Bolu	266.600
Yalova	116.122
Ankara	3.071.717
Konya	8.723.304
Karaman	1.082.281
Antalya	519.151
Isparta	167.135
Burdur	199.157
Adana	573.417
Mersin	971.900
Hatay	376.880
Kahramanmaraş	315.550
Osmaniye	160.840
Kırıkkale	364.150
Aksaray	251.452
Niğde	496.891
Nevşehir	810.800
Kırşehir	275.715
Kayseri	3.238.910
Sivas	312.933
Yozgat	1.023.004
Zonguldak	212.300
Karabük	211.012
Bartın	180.113
Kastamonu	292.654
Çankırı	252.683
Sinop	112.030
Samsun	1.286.778
Tokat	257.563
Çorum	3.864.377
Amasya	1.012.423
Trabzon	25.613
Ordu	196.030
Giresun	41.680
Rize	11.752
Artvin	5.186
Gümüşhane	94.086
Toplama	70.933.660

Kaynak: TÜİK / Köy Tavukları ve damızlıklar dâhil

Türkiye Yumurta Üretimi (Milyon Adet)

Kaynak: Yum-Bir

Üretici Yumurta Fiyatları TL/1000 Adet (2011)

Aylar	Hafta	Büyük Boy (66 gr.- üstü)	Eski Ana (63-66 gr.)	Yeni Ana (60-63 gr.)	Yarka (56-60 gr.)	Piliç (50-56 gr.)	Kılavu (40-50 gr.)	\$ Kur
Ara.10	52	130	128	123	115	105	85	1,548
	1	120	118	113	105	95	75	1,557
Ocak	2	120	118	113	105	95	75	1,588
	3	120	118	113	105	95	75	1,552
	4	120	118	113	105	95	75	1,574
	5	120	118	113	105	95	75	1,609
Şubat	6	130	128	123	110	105	85	1,602
	7	140	138	133	120	115	0	1,598
	8	150	148	143	130	125	105	1,601
	9	150	148	143	130	125	105	1,601
Mart	10	150	148	143	130	125	105	1,602
	11	150	148	143	130	125	105	1,586
	12	150	148	143	130	125	105	1,583
	13	135	133	128	120	110	90	1,556
Nisan	14	135	133	128	120	110	90	1,543
	15	120	118	113	105	95	75	1,513
	16	120	118	113	105	95	75	1,519
	17	125	123	118	110	100	80	1,520
	18	130	128	123	115	105	85	1,520
Mayıs	19	130	128	123	115	105	85	1,541
	20	120	118	113	105	95	75	1,597
	21	120	118	113	105	95	75	1,610
	22	120	118	113	105	95	75	1,602
Haziran	23	130	128	123	115	105	85	1,584
	24	145	143	138	130	120	100	1,575
	25	145	143	138	130	120	100	1,613
	26	130	128	123	115	105	85	1,646
Temmuz	27	130	128	123	115	105	85	1,616
	28	145	143	138	130	120	100	1,642
	29	145	143	138	130	120	100	1,667
	30	150	148	143	135	125	105	1,722
	31	150	148	143	135	125	105	1,677
Ağustos	32	150	148	143	135	125	105	1,749
	33	160	158	153	145	135	115	1,774
	34	170	168	163	155	145	125	1,793

Üretici Yumurta Fiyatları TL/1000 Adet (2011)

Aylar	Hafta	Büyük Boy (66 gr.- üstü)	Eski Ana (63-66 gr.)	Yeni Ana (60-63 gr.)	Yarka (56-60 gr.)	Piliç (50-56 gr.)	Kılavu (40-50 gr.)	\$ Kur
Eylül	35	170	168	163	155	145	125	1,756
	36	185	183	178	170	160	140	1,766
	37	195	193	188	180	170	150	1,795
	38	205	203	198	190	180	160	1,798
Ekim	39	210	208	203	195	185	165	1,837
	40	225	223	218	210	200	180	1,868
	41	240	238	233	225	215	195	1,838
	42	240	238	233	225	215	195	1,847
Kasım	43	215	213	208	200	190	170	1,829
	44	215	213	208	200	190	170	1,757
	45	215	213	208	200	190	170	1,790
	46	200	198	193	185	175	165	1,782
Aralık	47	185	183	178	170	160	140	1,866
	48	185	183	178	170	160	140	1,867
	49	185	183	178	170	160	140	1,833
	50	195	193	188	180	170	150	1,850
Aralık	51	205	203	198	190	180	160	1,892
	52	195	193	188	180	170	150	1,895
	Ort.	159	157	152	144	134	113	1,683

Kaynak: Yum-Bir

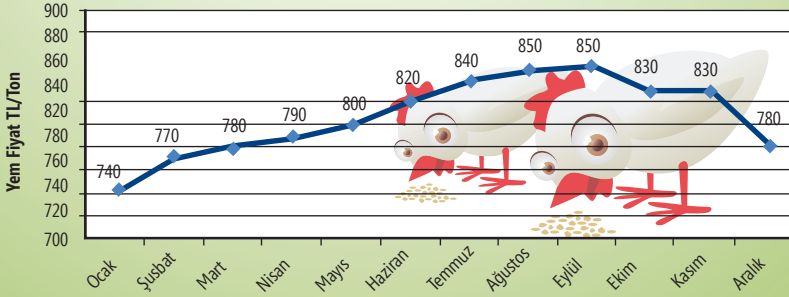
Aylara Göre Yem Fiyatları TL/Ton (2011)

Aylar	Yumurta Yemi	Etlik Piliç Yemi	Süt Yemi	Besi Yemi
Ocak	740	980	600	580
Şubat	770	995	640	620
Mart	780	1000	640	620
Nisan	790	1000	640	620
Mayıs	800	1010	640	620
Haziran	820	1030	640	620
Temmuz	840	1050	640	620
Ağustos	850	1050	650	630
Eylül	850	1050	650	630
Ekim	830	1030	635	615
Kasım	830	1020	620	605
Aralık	780	1020	620	605
Ortalama	807	1020	635	615

Kaynak: Türkiyem-Bir

Aylara Göre Yumurta Yem Fiyatları - 2011

Kaynak: Türkiyem-Bir

Türkiye’de Kişi Başına Yumurta Üretimi*

Yıllar	Üretim (Milyon Adet)	Nüfus(1000)	Kişi Başına Üretim (Adet)
2000	7.245	67.803	106
2001	8.194	68.838	116
2002	7.809	69.770	112
2003	9.192	70.692	130
2004	7.819	71.610	109
2005	8.397	72.520	115
2006	8.401	73.423	114
2007	10.515	70.587	149
2008	11.258	71.517	157
2009	11.920	72.561	166
2010	12.737	73.223	174
2011	13.980	74.225	188

Kaynak: Yum-Bir

*Üretim rakamlarına köy yumurtası dâhil edilmemiştir.

2011 YILINA AİT YEM SANAYİNDE KULLANILAN HAMMADDELERİN FİYATLARI (TL - \$)																								
2011	OCAK		ŞUBAT		MART		NİSAN		MAYIS		HAZİRAN		TEMMUZ		AĞUSTOS		EYLÜL		EKİM		KASIM		ARALIK	
	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$	TL	\$
MISIR	550	353	570	358	600	380	620	408	650	414	690	431	740	448	650	371	615	344	600	326	560	309	540	289
ARPA	515	330	515	324	520	329	520	342	520	331	520	325	460	279	500	286	530	296	530	288	530	293	530	283
FULL FAT SOYA	1.061	680	1.065	670	995	630	942	620	973	620	992	620	1040	630	1120	640	1.181	660	1076	585	1.032	570	1.047	560
SOYA KÜSPESİ	897	575	875	550	837	530	806	530	816	520	800	500	825	500	875	500	922	515	846	460	815	450	842	450
MISIR GRIZI	499	320	557	350	553	350	532	350	550	350	560	350	578	350	578	330	591	330	589	320	543	300	524	280
KIRIK BUĞDAY	520	333	550	346	550	348	550	362	540	344	540	338	500	303	500	286	520	291	520	283	510	282	510	273
YEMLİK BUĞDAY	580	372	600	377	590	373	580	382	620	395	600	375	560	339	520	297	530	296	540	293	540	298	540	298
HAM YAĞ	2.418	1.550	2.465	1.550	2.291	1.450	2.174	1.430	2.277	1.450	2.320	1.450	2.393	1.450	2.503	1.430	2.596	1.450	2.668	1.450	2.263	1.250	2.263	1.210
ATK (28 PROTEİN)	410	263	410	258	380	241	370	243	350	223	350	219	350	212	360	206	380	212	350	190	300	166	300	160
ATK (36 PROTEİN)	530	340	525	330	506	320	456	300	471	300	480	300	495	300	508	290	519	290	478	260	453	250	449	240
DDGS	624	400	636	400	632	400	608	400	628	400	640	400	677	410	718	410	752	420	736	400	724	400	729	390
BALIK UNU	2.808	1.800	2.703	1.700	2.686	1.700	2.432	1.600	2.591	1.600	2.560	1.600	2.393	1.450	2.538	1.450	2.506	1.400	2.576	1.400	2.353	1.300	2.244	1.200
\$ KURU	1,56		1,59		1,58		1,52		1,57		1,60		1,65		1,75		1,79		1,84		1,81		1,87	

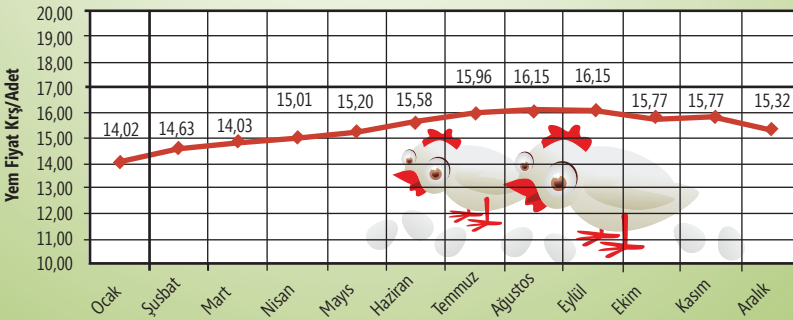

Yumurta Maliyeti (2011)

Aylar	Krş/Adet
Ocak	14,02
Şubat	14,63
Mart	14,83
Nisan	15,01
Mayıs	15,20
Haziran	15,58

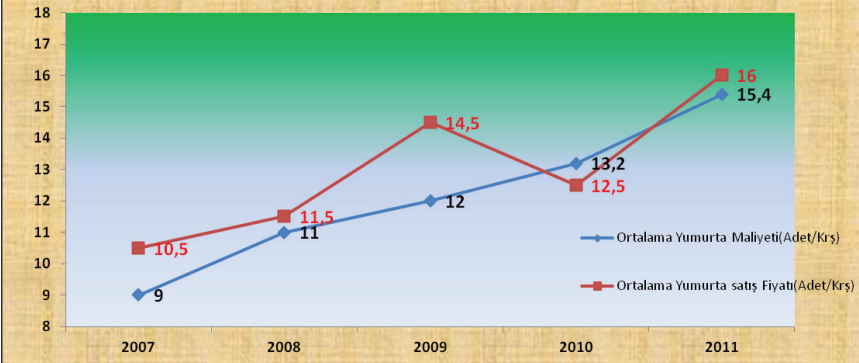
Temmuz	15,96
Ağustos	16,15
Eylül	16,15
Ekim	15,77
Kasım	15,77
Aralık	15,32
Ortalama	15,37

Yumurta Maliyeti - 2011

Kaynak: Yum-Bir

Maliyet/Fiyat Karşılaştırması

Kaynak: Yum-Bir

ÜLKE BAZINDA YUMURTA İHRACATI (2011)

ÜLKE	Miktar kg	Değer (\$)
AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	985.492	3.745.276
GÜRCİSTAN	75.027	354.837
IRAK	4.954.422	7.132.882
İRAN (İSLAM CUM.)	1.536.028	7.051.902
KKTC	14.532	75.158
IRAK	49.310	189.240
AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	633.900	2.427.479
IRAK	2.875.824	3.795.966
İRAN (İSLAM CUM.)	102.400	502.507
KIRGIZİSTAN	600	4.536
ÖZBEKİSTAN	98.360	754.180
SUUDİ ARABİSTAN	3.358	15.130
AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	24.600	44.554
ANGOLA	209.260	263.328
AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	4.909.967	5.295.202
B.A.E	255.060	360.938
EGE SERBEST BÖLGE	437.464	665.428
EKVATOR GİNESİ	21.551	32.448
IRAK	167.593.718	200.889.187
İRAN (İSLAM CUM.)	26.659.731	35.410.067
İSRAİL	4.446.817	5.967.796
KATAR	23.400	24.500
KKTC	4.100	10.900
KUVEYT	26.084	79.229
LİBYA	664.391	1.069.423
SURİYE	5.308.639	6.179.133
SUUDİ ARABİSTAN	35	361
TÜRKMENİSTAN	2.321.160	3.303.908
İRAN (İSLAM CUM.)	21.850	27.720
KAYSERİ SERBEST BLG.	150	373
TOPLAMA	224.257.229	285.673.590

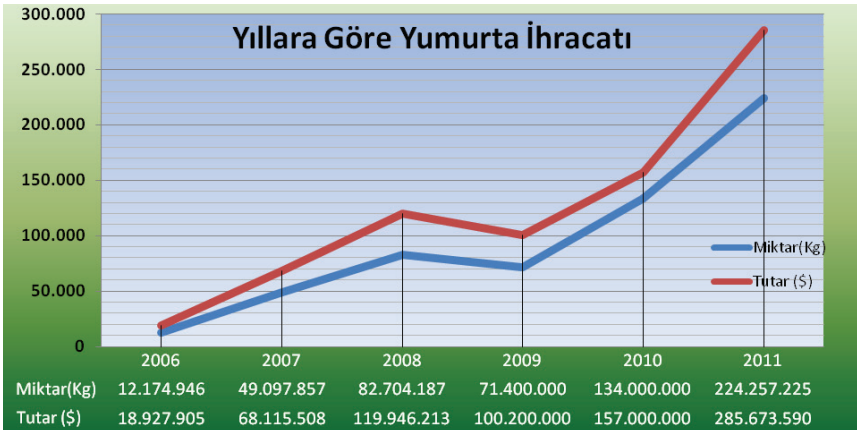
Kaynak: Ege İhracatçılar Birliği

Türkiye'nin Yumurta İhracatı (2000-2011)

Yıl	Miktar (KG)	Değer
		(FOB, USD)
2000	3.839.420	3.642.310
2001	19.582.877	18.818.630
2002	2.091.545	3.887.553
2003	8.005.033	10.902.436
2004	10.757.952	13.915.863
2005	10.861.840	18.630.748
2006	12.174.946	18.927.905
2007	49.097.857	68.115.508
2008	82.704.188	119.946.213
2009	71.322.876	100.203.639
2010	134.143.334	156.619.363
2011	224.256.254	285.676.290

Kaynak: Ege İhracatçılar Birliği

Kaynak: Ege İhracatçılar Birliği

YUM-BİR YAYINLARI

